

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVI ODJEL

PREDMET CUPAĆ protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 12025/16)

PRESUDA

STRASBOURG

22. travnja 2021.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Cupać protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Krzysztof Wojtyczek, *predsjednik*,

Erik Wennerström,

Lorraine Schembri Orland, *suci*,

i Attila Teplán, *vršitelj dužnosti zamjenika tajnika Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 23. ožujka 2021. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 12025/16) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Aleksandar Cupać („podnositelj zahtjeva”) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 24. veljače 2016.

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. G. Marjanović, odvjetnik iz Rijeke. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Dana 6. veljače 2017. Vlada je primila obavijest o prigovoru u pogledu propusta Ustavnog suda da odluči o osnovanosti podnositeljeve ustavne tužbe, a ostatak zahtjeva proglašen je nedopuštenim u skladu s pravilom 54. stavkom 3. Poslovnika Suda.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI PREDMETA

4. Podnositelj zahtjeva rođen je 1979. godine i živi u Rijeci.

5. Dana 12. srpnja 2014. uhićen je zbog sumnje da je uzrokovao prometnu nesreću koja je dovela do smrti dviju osoba.

6. Dana 13. srpnja 2014. sudac istrage Županijskog suda u Rijeci odredio mu je istražni zatvor na temelju članka 123. stavka 1. točaka 2. i 3. Zakona o kaznenom postupku zbog opasnosti da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke ili da će ponoviti kazneno djelo. Sud je odredio i visinu jamstva na temelju članka 124. stavka 2. točke 5. Zakona o kaznenom postupku koje može zamijeniti istražni zatvor.

7. Dana 21. srpnja 2014. izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci odlučilo je prihvatiti žalbu Općinskog državnog odvjetništva u Rijeci i odrediti istražni zatvor bez mogućnosti zamjene jamstvom.

8. Dana 2. ožujka 2015. Županijski sud u Rijeci ukinuo je istražni zatvor podnositelju zahtjeva jer je protekao maksimalan rok trajanja istražnog zatvora do podizanja optužnice.

9. Dana 17. travnja 2015. Općinsko državno odvjetništvo u Rijeci podiglo je optužnicu protiv podnositelja zahtjeva zbog izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu koja je dovela do smrti dviju osoba.

10. Dana 11. svibnja 2015. Općinski sud u Rijeci odbio je kao neosnovan prijedlog Općinskog državnog odvjetništva u Rijeci da se podnositelju zahtjeva odredi istražni zatvor.

11. Dana 1. lipnja 2015. Županijski sud u Rijeci odlučio je prihvatiti žalbu Općinskog državnog odvjetništva u Rijeci i podnositelju odrediti istražni zatvor na temelju članka 123. stavka 1. točke 3. Zakona o kaznenom postupku zbog opasnosti da će ponoviti kazneno djelo. Sud je odredio i visinu jamstva na temelju članka 102. stavaka 1. i 2. i članka 103. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku koje može zamijeniti istražni zatvor.

12. Dana 10. lipnja 2015. podnositelj zahtjeva uz jamstvo je pušten na slobodu.

13. U međuvremenu, dana 3. srpnja 2015. podnositelj zahtjeva podnio je ustavnu tužbu protiv rješenja Županijskog suda u Rijeci od 1. lipnja 2015. godine (vidi stavak 11. ove presude) prigovarajući nezakonnosti i nerazumnosti istražnog zatvora.

14. Dana 21. rujna 2015. Ustavni sud Republike Hrvatske proglasio je ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva nedopuštenom uz obrazloženje da je podnositelj zahtjeva u međuvremenu pušten na slobodu.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

15. Mjerodavno domaće pravo i praksa sažeti su u predmetu *Osmanović protiv Hrvatske*, br. 67606/10, stavci 45. – 52., 6. studenoga 2012.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5. STAVKA 4. KONVENCIJE

16. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da nije mogao ostvariti djelotvorno sudsko preispitivanje zakonitosti istražnog zatvora od strane Ustavnog suda, kako je predviđeno člankom 5. stavkom 4. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

„Svatko tko je lišen slobode uhićenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti sudski postupak u kojem će se brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja ili o njegovu puštanju na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito.”

A. Dopuštenost

17. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije. Dalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

18. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da, propustivši odlučiti o osnovanosti njegove ustavne tužbe, Ustavni sud nije ispunio pretpostavke iz članka 5. stavka 4. Konvencije.

19. Vlada je tvrdila da rješenje o istražnom zatvoru više nije bilo na snazi kad je podnositelj zahtjeva podnio ustavnu tužbu. Štoviše, podnositelj zahtjeva pušten je na slobodu gotovo mjesec dana prije podnošenja ustavne tužbe. Podnositelj zahtjeva morao je znati da pobijano rješenje o istražnom zatvoru više nije bilo na snazi u trenutku kad je podnio ustavnu tužbu i stoga, prema dobro utvrđenoj sudskoj praksi Ustavnog suda, više nije imao pravo na sudsko preispitivanje istražnog zatvora. Nikakvom odlukom Ustavnog suda o osnovanosti, čak ni da je njome utvrđena povreda, nije se mogla ispraviti situacija podnositelja zahtjeva jer je već bio pušten na slobodu. Podnositelj zahtjeva nije bio lišen slobode kada je pokrenuo postupak pred Ustavnim sudom, što znači da nije bilo pogrešne predodžbe o mogućoj povredi njegovih prava ni opravdanih razloga da Ustavni sud ispita osnovanost pobijanog rješenja ili usklađenost tog rješenja s Ustavom.

2. Ocjena Suda

20. Sud je već ispitao, u brojnim prethodnim predmetima protiv Hrvatske, praksu Ustavnog suda da proglašava ustavne tužbe nedopuštenima u slučajevima kad je bila donesena nova odluka o produljenju pritvora prije nego što je taj sud donio svoju odluku. S tim u vezi, Sud je utvrdio povredu članka 5. stavka 4. Konvencije jer je propust Ustavnog suda da odluči o osnovanosti ustavnih tužbi podnositelja zahtjeva onemogućio osiguranje pravilnog i smislenog funkcioniranja sustava za preispitivanje njihova pritvaranja, kako je to predviđeno nacionalnim pravom (vidi *Peša protiv Hrvatske*, br. 40523/08, stavak 126., 8. travnja 2010.; *Hađi protiv Hrvatske*, br. 42998/08, stavak 47., 1. srpnja 2010.; *Bernobić protiv Hrvatske*, br. 57180/09, stavak 93., 21. lipnja 2011.; *Krnjak protiv Hrvatske*, br. 11228/10, stavak 54., 28. lipnja 2011.; *Šebalj protiv Hrvatske*, br. 4429/09, stavak 223., 28. lipnja 2011.; *Getoš-Magdić protiv Hrvatske*, br. 56305/08, stavak 106., 2. prosinca 2010.; *Trifković protiv Hrvatske*, br. 36653/09, stavci 139. – 140., 6. studenoga 2012.; *Margaretić protiv Hrvatske*, br. 16115/13, stavci 117. – 121., 5. lipnja 2014.; *V.R. protiv Hrvatske*, br. 55102/13, stavci 20. – 23., 13. listopada 2015.; i gore citirani predmet *Osmanović*, stavci 45. – 52.).

21. Iako Sud prima na znanje pozitivne promjene u pristupu Ustavnog suda uvedene u siječnju 2014., kojima je ispravljen bilo kakav nedostatak djelotvornosti postupka preispitivanja pred tim sudom (vidi stavak 15. ove presude), primjećuje da se predmet podnositelja zahtjeva ispitivao prema

starom pristupu, za koji je utvrđeno da je u suprotnosti s pretpostavkama članka 5. stavka 4. Konvencije. Sud stoga ne vidi razlog za odstupanje od svojih utvrđenja u gore citiranim predmetima (vidi stavak 20. ove presude).

22. Taj zaključak ne mijenja činjenica da je podnositelj zahtjeva podnio ustavnu tužbu protiv rješenja o istražnom zatvoru tek nakon što mu je istražni zatvor ukinut 10. lipnja 2015. i on je pušten na slobodu (vidi gore citirani predmet *Osmanović*, stavci 45. – 52.).

23. Stoga je došlo do povrede članka 5. stavka 4. Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

24. Člankom 41. Konvencije propisano je:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.”

A. Šteta

25. Podnositelj zahtjeva potraživao je iznos od 10.000,00 eura (EUR) na ime naknade nematerijalne štete.

26. Vlada je podnositeljev zahtjev smatrala pretjeranim, nepotkrijepljenim i neosnovanim.

27. Imajući u vidu sve okolnosti ovog predmeta, Sud prihvaća da je podnositelj zahtjeva pretrpio nematerijalnu štetu koja se ne može nadoknaditi samo utvrđivanjem povrede. S obzirom na okolnosti ovog predmeta i odlučujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje iznos od 1.000,00 eura (EUR) na ime naknade nematerijalne štete, uvećan za sve poreze koji bi mu se mogli zaračunati.

B. Troškovi i izdaci

28. Podnositelj zahtjeva potraživao je i 18.750,00 hrvatskih kuna (HRK; približno 2.500,00 eura) na ime troškova i izdataka nastalih u domaćem postupku pred Ustavnim sudom i pred ovim Sudom.

29. Vlada je osporila to potraživanje.

30. Prema sudskoj praksi Suda podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka ako je dokazano da su stvarno i nužno nastali i bili razumni glede iznosa. U ovom predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i prethodno navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 2.000,00 eura, uvećan za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva.

C. Zatezna kamata

31. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 5. stavka 4. Konvencije;
3. *presuđuje*
 - (a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba u roku od tri mjeseca isplatiti sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune po tečajnoj stopi važećoj na dan namirenja:
 - (i) 1.000,00 EUR (tisuću eura) na ime naknade nematerijalne štete, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati;
 - (ii) 2.000,00 EUR (dvije tisuće eura) na ime naknade troškova i izdataka, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedene iznose koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
4. *odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravednom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 22. travnja 2021. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Attila Teplán
Vršitelj dužnosti zamjenika tajnika

Krzysztof Wojtyczek
Predsjednik

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72465496524